

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання і біології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С. Набока

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФЛОРА УКРАЇНИ, ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ

підготовки здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Бобирєв В.Є., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Рецензенти:

Курильченко І.Ю. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології ДВНЗ «ДДПУ».

Іванченко Л.П. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
	Семестр	
	8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних –4 самостійної роботи студента –8	Лекції	
	24 год.	8 год.
	Практичні	
	24 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	76 год.
Вид контролю: залік		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Флора України, її збереження та відтворення» є – вивчення систематичного складу місцевої і регіональних флор України, особливостей географічного, біоморфологічного, екологічного і генетичного аналізу флори, вивчення антропоїчної трансформації флори, засвоєння здобувачами вищої освіти знань особливостей рослинних угруповань різних типів рослинності України.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркова)
«Флора України, її збереження та відтворення»**

Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
<ul style="list-style-type: none"> - Вибирає оптимальні методи польових та лабораторних досліджень для активізації навчання біології, природознавства, здоров'я людини, вмє модифікувати їх відповідно до поставлених завдань, критично оцінює достовірність одержаних результатів, презентує їх, формулює аргументовані висновки, формує дослідницький стиль мислення учнів. - Оволодіти базовими категоріями та поняттями спеціальності та застосовує їх для вирішення професійних завдань. - Оволодіти навичками збору та обробки первинного біологічного матеріалу, вмє виготовляти колекції, тимчасові мікропрепарати, гербарії та використовувати їх у навчальному процесі. 	<p>Словесний метод (лекція, дискусія); практичний метод (практичні заняття, реферативна робота); наочний метод (ілюстрація, демонстрація, відео); робота з навчально-методичною літературою; інтерактивні методи (мозковий штурм, робота у групах) самостійна робота.</p>	<p>Вхідний (бесіда). Поточний контроль (письмові роботи у формі рефератів, презентацій, доповідей); усне опитування; письмове опитування (тестування, розв'язання задач, відповіді на питання) Вирішення компетентісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та контрольні тестування; Підсумковий контроль (залік)</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
Тема 1. Поняття про флору. Основні ознаки флори: видовий склад, розподіл між родами, багатство флори, екологічна природа таксонів, ендемізм, історизм.	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 2. Таксономічні особливості та співвідношення між різними групами судинних рослин флори України.	10	2	2	6	12	2		10
Тема 3. Життєві форми рослин флори України	10	2	2	6	12		2	10
Тема 4. Екологічні групи рослин за вимогами до режиму зволоження, освітлення, трофності субстрату, за способом живлення у флорі України.	10	2	2	6	12		2	10
Тема 5. Аспекти географічного та генетичного елементів флори України.	12	4	4	4	12	2		10
Тема 6. Ендемізм та реліктовість флори України.	12	4	4	4	10			10
Тема 7. Антропогенізація флори України.	12	4	4	4	10			10
Тема 8. Наукові основи охорони рослинного покриву України. Господарське значення флори.	14	4	4	6	10	2		8
Усього годин	90	24	24	42	90	8	6	76

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття про флору. Основні ознаки флори: видовий склад, розподіл між родами, багатство флори, екологічна природа таксонів, ендемізм, історизм.	2	2
2	Таксономічні особливості та співвідношення між різними групами судинних рослин флори України.	2	2
3	Життєві форми рослин флори України	2	
4	Екологічні групи рослин за вимогами до режиму зволоження, освітлення, трофності субстрату, за способом живлення у флорі України.	2	
5	Аспекти географічного та генетичного елементів флори України.	4	2
6	Ендемізм та реліктовість флори України.	4	
7	Антропогенізація флори України.	4	
8	Наукові основи охорони рослинного покриву України. Господарське значення флори.	4	2
	<i>Разом:</i>	24	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Історія флористичних досліджень в Україні. Роботи А. Роговича. Й. Пачоського, Ю. Клеопова. Сучасні українські флористи.	2	2
2	Найчисельніші за кількістю видів роди у флорі України.	2	
3	Розподіл життєвих форм флори України.	2	2
4	Екологічні фактори які впливають на живі організми.	2	2
5	Елементарна одиниця при географічному і генетичному аналізі флори.	4	
6	Ендемічні, рідкісні та зникаючі види.	4	
7	Картосхеми розподілу синантропних видів в окремих ботаніко-географічних районах України.	4	
8	Районування рослинного покриву України.	4	
	<i>Разом:</i>	24	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Флора Волино-подільської підпровінції	2	4
2.	Флора Карпатської підпровінції	2	4
3.	Флора Поліської підпровінції	2	4
4.	Флора Дніпровсько-середьоруської підпровінції	2	4
5.	Флора Паннонської провінції	2	4
6.	Флора Причорноморсько-донської провінції	2	4
7.	Флора Гірськокарпатського-південнобережного округу	2	4
8.	Класифікація рослинності України	6	6
9.	Лісова рослинність	4	8
10.	Лучна рослинність	4	8
11.	Степова рослинність	4	8
12.	Болотна рослинність УКРАЇНИ	4	8
13.	Водна та Прибережно-водна рослинність України	4	8
14.	Сім природних чудес України	2	2
	<i>Разом:</i>	42	76

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання до теми та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань практичної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення дослідницьких задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) і не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше, ніж до початку екзаменаційної сесії.

7. Рекомендована література

Основна:

1. Біотопи степової зони України / Ред. академік НАН України Я.П. Дідух. – Київ – Чернівці: ДрукАРТ. - 2020. - 392с.
2. Бережняк М.Ф., Якубенко Б.Є., Чурілов А.М., Сендзюк Р.В. Ґрунтознавство з основами геоботаніки. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2017. – 567 с.
3. Волох А.М. Вирощування мисливських тварин: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.-400 с.
4. Продромус рослинності Україн // Д.В. Дубина, Т.П. Дзюба, С.М. Ємельянова, Н.О. Баґрікова, О.В. Борисова та ін.- Київ: Наукова думка, 2019. - 784 с.

5. Тищенко О.В. Флора України [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О.В. Тищенко; ННЦ «Інститут біології та медицини» – К.: 2021. – 284 с.
6. Устименко П.М., Дубина Д.В., Мовчан Я.І., Давидов Д.А., Якубенко Б.Є. Раритетний фітоценофонд Лісостепу України в контексті формування екомережі. -К.: Видавництво Ліра-К, 2018. - 524 с.
7. Якубенко Б. Є., Попович С. Ю., Устименко П. М., Дубина Д. В., Чурілов А. М. Геоботаніка: методичні аспекти досліджень. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2017. – 368 с.
8. Якубенко Б.Є., Попович С.Ю., Устименко П.М. та ін. Геоботаніка: методичні аспекти дослідження : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2021.- 316с.

Допоміжна:

1. Бондар О. І. «Зелена» економіка як підґрунтя екологізації місцевого розвитку видання: монографія / О. І. Бондар , Т. П Галушкіна., П. Я Унгурян.- Видавництво: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019.- 238 с.
2. Дубовий О.В. Екологічний дизайн: навчальний посібник / О.В.Дубовий, Т.П.Блажкевич , В.І.Дубовий - ISBN: 978-966-289-235-2, 2019. – 363 с.
3. Екологічний вісник – науково-популярний екологічний всеукраїнський журнал Всеукраїнської екологічної ліги (2018-2022 рр.).
4. Екологія плюс - науково виробничий екологічний журнал ((2018-2022 рр.).
5. Кузьмішина І. І., Коцун Л. О. Флора і рослинність України : методичні рекомендації до лабораторних занять для студентів біологічного факультету / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Біологічний факультет, Кафедра ботаніки і методики викладання природничих наук. - Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 55 с.
6. Марчук Г.П. Геоінформаційний моніторинг екологічного стану локальних агроєкосистем: навчальний посібник (стереотипне видання) / Г.П. Марчук, Т.А.Біла - ISBN: 978-966-2393-48-4, 2019.-242 с.

7. Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні : Рослинний світ та гриби / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 16. Т. 1. – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2020. – 280 с.

8. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. – К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. – 442 с.

9. Попович С.Ю., Устименко П.М. Синфітосозологічний аналіз заповідного раритетного дендрофітоценофону зони широколистяних лісів України // Чорноморськ. ботан. журн. – 2018. – Т. 14, №2. – С.180-190.

10. Смарагдова мережа Донецької області / Василюк О.В., Спінова Ю.О., Садогурська С.С. і інші, Видавництво: «Глобус», 2018. – 105 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>.
3. Книжкова палата України. URL: <http://www.ukrbook.net>
4. Бібліотека Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua/LIBRAR>
- 5 Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. <http://unesco.org.ua/> - Національна комісія України у справах ЮНЕСКО
7. <http://unesco.org/mab> - сторінка Програми ЮНЕСКО “Людина і біосфера”, в рамках якої створена Світова мережа біосферних резерватів
8. <http://www.menr.gov.ua/> - Міністерство екології та природних ресурсів України.

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Флора України, її збереження та відтворення» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL:

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2659>

Дистанційний курс розраховано на вісім тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, практичні заняття, перелік тем рефератів, завдання до самостійної роботи.